

EL RITUAL LITÚRGIC I LA SEVA 'POSADA EN ESCENA': espais, ornaments i funcions de l'església romànica

THE LITURGICAL RITUAL AND ITS 'MISE-EN-SCÈNE': Spaces, Ornaments and Functions of the Romanesque Church

3r Simposi Internacional d'Ars Picta
3rd Ars Picta International Symposium

Barcelona – La Vall de Boí, 25 - 28 oct 2011

ARS PICTA

CRVB
CENTRE DEL ROMÀNIC DE LA VALL DE BOÍ

IRCVM
UNIVERSITAT DE BARCELONA

Sota aquest títol, volem reunir els investigadors que en els darrers anys han orientat les seves recerques en l'àmbit de l'art romànic des de la perspectiva de restituir intel•lectualment i virtual l'església romànica, com a marc de la litúrgia, a partir de la consideració de tots els elements que componen aquest marc: arquitectura, decoració monumental, mobiliari, objectes i programes d'imatges, considerats de manera integrada i integradora.

L'objectiu és arribar a construir un discurs alternatiu a la visió tradicional de la historiografia de l'art medieval, superant l'anàlisi i l'establiment de relacions dels diferents elements que componen l'església entesos com a obres independents i separades, fet que topa frontalment amb la realitat medieval de conjunt integral. És aquest nou enfocament, en el qual les obres són part d'un context determinat pel marc arquitectònic, el que volem restituir com a única via per a comprendre el funcionament de l'espai litúrgic i el paper de les obres en ell.

Aquest Simposi del grup de recerca consolidat de la Generalitat de Catalunya Ars Picta tindrà un caràcter especial ja que s'integra dins de la celebració del desè aniversari de la declaració del Romànic de la Vall de Boí com a Patrimoni de la Humanitat per la Unesco.

Under this title, we aim to gather researchers that in the last years have established there studies in the Romanesque art field in approaching the intellectual and virtual restitution of the Romanesque church, as a frame for liturgy, parting from the consideration of all the features that configure this frame: architecture, mural decoration, furniture, objects and depiction programs, considered as integrated in a whole.

The proposal is to attain to build an alternative discourse to the traditional medieval art history, beyond the study and establishment of relations of the different parts that structure the church comprehended as independent and separated works, fact that strikes against the medieval reality in its entirety. It is this new focusing, in which the art works are part of a determined context for the architectonic frame, that we aim to restore as the only way to comprehend the functioning of the liturgical space and the role of the artworks in it.

This symposium of the consolidated research group by the Generalitat of Catalonia Ars Picta will have a special character, since it is integrated in the celebration of the 10th anniversary of the declaration of the Romanesque Vall de Boí as Heritage of the Humanity by the Unesco.

PROGRAMA / PROGRAMME

Dimarts / Tuesday 25th October. Universitat de Barcelona, Facultat de Geografia i Història, Aula Magna.

9:00h	Recollida de credencials / Registration and badge collection
9:30h	Inauguració / Welcome
10:00h	Conferència inaugural / Inaugural lecture by Maria Andaloro (Università degli Studi della Tuscia, Viterbo)
10:45h	Pausa / Coffee break
11:00h	<i>Los cinco sentidos y el ritual en las ilustraciones del cartulario de Saint-Martin du Canigou</i> Éric Palazzo (Université de Poitiers-CESCM, Institut universitaire de France, Paris)
11:30h	Comunicacions / Short papers contributions
12:30h	Col·loqui / Discussion
15:30h	<i>Il Pergamo di Guglielmo nella cattedrale di Cagliari: ipotesi di restituzione della struttura originaria</i> Roberto Coroneo (Università degli Studi di Cagliari) <i>Il Pergamo di Guglielmo nella cattedrale di Cagliari: percorsi di lettura iconografica</i> Andrea Pala (Università degli Studi di Cagliari)
16:15h	<i>Ficcions metodològiques sobre un edifici inventat: Santa Maria de Ripoll</i> Immaculada Lorés/Carles Mancho (Ars Picta-IRCVM)
16:45h	Pausa / Coffee break
17:00h	<i>'Maniera greca, lingua franca' ? Il ciclo pittorico della chiesa di Abu Gosh tra Oriente e Occidente</i> Andreina Contesa (Hebrew University of Jerusalem)
17:30h	Comunicacions / Short papers contributions
18:30h	Col·loqui / Discussion
Dimecres / Wednesday 26th October. Universitat de Barcelona (Historic building: Aula-Capella). National Art Museum of Catalunya.	
9:30h	"Camera illa codex vester est". Les inscripcions de l'espai sagrat a l'Alta Edat Mitjana Daniel Rico (Universitat Autònoma de Barcelona)
10:00h	<i>Produire du sens par l'inscription. Pour une lecture ouverte des relations texte/image dans la peinture murale romane</i> Vincent Debiais (CNRS – CESCM, Poitiers)
10:30h	Pausa / Coffee break
10:45h	<i>Entre liturgie céleste et liturgie terrestre : les peintures de la chapelle du logis abbatial de Moissac (fin du XIe siècles)</i> Cecile Voyer (Université de Bordeaux III)
11:15h	<i>Teixits entorn de l'altar i a les parets, catifes per terra: imatges per posar ocasionalment damunt les imatges de l'església medieval</i> Xavier Barral i Altet (Universitats de Rennes i de Venècia Ca'Foscari, IEC)
11:45h	Comunicacions / Short papers contributions
12:30h	Col·loqui / Discussion
13:00h	Pausa / Lunch break

15:00h Visita a les sales de Romànic del Museu Nacional d'Art de Catalunya/ Guided tour to the National Art Museum of Catalunya Romanesque collection.

18:00h Universitat de Barcelona (Historic building:Aula-Capella) Debat sobre els conjunts de Sant Climent i Santa Maria de Taüll i Sant Joan de Boí. I sobre la col·lecció de tales romàniques / Discussion concerning Sant Climent and Santa Maria de Taüll, Sant Joan de Boí, and the carved wooden Romanesque collection.

Dijous/Thursday 27th October. Erill la Vall. Centre del Romànic de la Vall de Boí / La Vall de Boí Romanesque Center

8:00h	Sortida en autocar des de Barcelona cap a Erill la Vall / Coach transfer from Barcelona to Erill la Vall.
15:30h	Inauguració del Simposi a la Vall de Boí. Symposium welcome at La Vall de Boí
15:45h	<i>Liturgia e apparati decorativi nell'architettura lombarda tra XI e XII secolo. Esempi, problemi e qualche riflessione</i> Saverio Lomartire (Università degli Studi di Pavia "Amedeo Avogadro", Italia)
16:15h	<i>Les pintures murals romàniques pirinenques: un segon origen</i> Milagros Guardia (Ars Picta, IRCVM)
16:45h	Pausa / Coffee break
17:00h	Comunicacions / Short papers contributions
18:00h	Col·loqui / Discussion
18:30h	Visita a l'església de Santa Eulàlia d'Erill la Vall / Guided tour to the church of Santa Eulàlia d'Erill la Vall.

Divendres /Friday 28th October. Erill la Vall. Centre del Romànic de la Vall de Boí / La Vall de Boí Romanesque Center

9:00h	<i>Du mur à l'autel : polarités eucharistiques. Autour de trois absides romanes alpines</i> Dominique Rigaux- Daniel Bigini (Université Pierre Mendès France – Grenoble 2)
9:45h	<i>Les imatges i l'altar</i> Francesca Español (Universitat de Barcelona, Amics de l'Art Romànic-IEC)
10:30h	Visita a les esglésies romàniques de Sta Maria i St Climent de Taüll i St Joan de Boí / Guided tour to the Romanesque churches of Sta Maria and St Climent de Taüll and St Joan de Boí.
13:45h	Clausura del Simposi / Symposium closing
14:00h	Dinar/Lunch
16:00h	Retorn a Barcelona en autocar. / Departure to Barcelona by coach.

Comitè científic / Scientific Committee

Dra. Maria Andaloro (Università degli Studi della Tuscia, Viterbo)
Dr. Eduardo Carrero (Universitat Autònoma de Barcelona)
Dra. Francesca Español (Amics de l'Art Romànic-Institut d'Estudis Catalans, Universitat de Barcelona)
Dr. Éric Palazzo (Université de Poitiers-CESCM,)Institut Universitaire de France-Paris)
Dra. Milagros Guardia (Ars Picta-Institut de Recerca en Cultures Medievals, IRCVM, Universitat de Barcelona)
Dr. Carles Mancho (Ars Picta-Institut de Recerca en Cultures Medievals, IRCVM, Universitat de Barcelona)

Comitè organitzador / Organizing Committee

Dra. Milagros Guardia, directora del grup de recerca Ars Picta.
Dra. Immaculada Lorés i Oztet (Universitat de Lleida, Ars Picta-IRCVM, Univesitat de Barcelona)
Sra. Cristina Castellà Figuera, tècnica en gestió del patrimoni, del Centre de Romànic de la Vall de Boí /Heritage technical manager from the Romanesque Centre of the Vall de Boí

Secretària del Simposi / Symposium Secretary

Dra. Immaculada Lorés, arspicta@ub.edu

Departament d'Història de l'Art
Facultat de Geografia i Història
Universitat de Barcelona
c/ Montalegre, 6-8
08001 Barcelona
Fax +34 934037596

Preu / Prize

120 €
Estudiants fins a 25 anys / scholars up to 25:80 €
Inclou: assistència a les sessions,
desplaçament a la Vall de Boí i un exemplar
de la publicació de les actes.
Includes: attendance to the sessions, journey to
the Vall de Boí and the symposium proceedings
book.
Hi ha previstes 10 beques per a estudiants /
There will be 10 grants for scholars

Per a més informació / For further information

Comunicacions i inscripcions /
Short contributions papers and inscriptions:
www.arspicta.cat